04/06/2019

Η ιστορική Μονή Σέλτσου και η θυσία των Σουλιωτών (βίντεο)

/ Ιερές Μονές

Μάχη του Σέλτσου και η τελευταία θυσία των Σουλιωτών το 1804, που έπεσαν στον γκρεμό δίπλα από την Ιερά Μονή Σέλτσου στην Κοιλάδα του Αχελώου είναι ένα δεύτερο Ζάλογγο, τραγικότερο και υπέρτερο ίσως, σχετικά άγνωστο στο ευρύ κοινό. Από τους 1400 περίπου Σουλιώτες που κατέφθασαν στην Ιερά Μονή που υπήρχε στο Σέλτσο διασώθηκαν μόνο 65.

Τον Απρίλιο του 2016 συμπληρώθηκαν 212 χρόνια από το ζοφερό και ανείπωτο εκείνο διήμερο της 22-23ης Απριλίου του 1804 όταν συντελέστηκε το Ολοκαύτωμα των 1400 περίπου Σουλιωτών και Ραδοβιζινών στο Σέλτσο της Βρεστενίτσας – σημερινές Πηγές Άρτας, ιστορική έδρα του Δήμου Γ. Καραισκάκη. Μέχρι τότε άντεξαν τη σκληρή τετράμηνη πολιορκία του Αλή Πασά πού ξεκίνησε στις αρχές του 1804, λίγες μέρες μόνο αφ’ ότου εγκατέλειψαν τις πατρογονικές τους εστίες στο Σούλι.

Παρακολουθείστε το σχετικό βίντεο που πραγματοποίησε η εταιρεία Comitech για την Περιφέρεια Ηπείρου.

Για να τιμήσουν την ημέρα της ανείπωτης αυτής θυσίας η Αδελφότητα Πηγιωτών Άρτας και ο Σύλλογος γυναικών Δήμου Γ. Καραϊσκάκη «Η Λένω Μπότσαρη» με τη συνδρομή και του δήμου Γ. Καραϊσκάκη πραγματοποίησαν μια λιτή εκδήλωση την Κυριακή 24 Απριλίου 2016 στον ιερό χώρο της Μονής.

Πλήθος κόσμου προσήλθε για να προσκυνήσει στο Μοναστήρι της Κοιμήσεως, αλλά και να αποδώσει ελάχιστο φόρο τιμής στους Σουλιώτες που μαρτύρησαν.
Μετά την τέλεση Θείας Λειτουργίας και επιμνημόσυνης δέησης, έγινε ρίψη στεφάνων στο όπισθεν της μονής φοβερό βάραθρο της Γκούρας τον «Πέτακα» όπου έπεσαν τα 250 και πλέον γυναικόπαιδα των Σουλιωτών.

Η ιστορία της Μονής Σέλτσου
Όταν με την συνθήκη της 12ης Δεκεμβρίου του 1803, το Σούλι παραδόθηκε στον Αλή Πασά, οι Σουλιώτες άρχισαν να εγκαταλείπουν τον τόπο τους, για να μην παραδοθούν στους Τούρκους. Με αρχηγούς τον Κίτσο και Νότη Μπότσαρη, 1.148 Σουλιώτες τα Χριστούγεννα του 1803 έφτασαν στην Μονή του Σέλτσου, όπου λόγω της τοποθεσίας αποτελούσε ένα φυσικό οχυρό. Είκοσι ημέρες αργότερα στις 12 Γενάρη του 1804, άρχισε η στενή πολιορκία τους από 8000 στρατιώτες του Αλή Πασά. Με σοβαρές απώλειες στο εχθρικό στράτευμα, οι Σουλιώτες κατάφεραν να τους αποκρούσουν.

Όλο το χειμώνα έμειναν αποκλεισμένοι στο Σέλτσο, με λιγοστά τρόφιμα και πολεμοφόδια που τους προμήθευαν κρυφά, οι κάτοικοι των γύρω περιοχών του Λιάσκοβου και της Βρεστένιτσας.
Στις 20 Απριλίου, έπειτα από τετράμηνη πολιορκία, οι Τούρκοι αφού εξουδετέρωσαν την αντίσταση στα φυλάκια μπήκαν στο Μοναστήρι. Άλλοι σφαγιάστηκαν ή αιχμαλωτίστηκαν, ενώ 250 γυναικόπαιδα για να μην πέσουν στα χεριά των εχθρών έστησαν ένα νέο μεγαλύτερο Ζάλογγο. Ο Νότης Μπότσαρης αιχμαλωτίστηκε τραυματισμένος, ενώ ο Κίτσος μαζί με τον 13χρονο Μάρκο και 10 σουλιώτες γλίτωσαν της σφαγής μέσα σε μια σπηλιά.
Σύμφωνα με την ιστορική έρευνα το κτηριακό συγκρότημα της Μονής αρχικά κτίστηκε τον 10ο αιώνα και καταστράφηκε από μεγάλο σεισμό στις αρχές του 15ου, για να ανεγερθεί εκ νέου το 1697.

Σήμερα σώζεται το καθολικό της Μονής που είναι λιθόκτιστο, Αθωνικού τύπου και τριγύρω βρίσκονται ερείπια από τα κελιά. Το εσωτερικό του ναού έχει εξαιρετικές αγιογραφίες και τοιχογραφίες, ενώ αποτελεί το μοναδικό ενυπόγραφο έργο του ιερέα Νικόλαου από την Άρτα . Εντυπωσιακό είναι και ξυλόγλυπτο τέμπλο με το χρυσό επίχρισμα, τις σημαντικές εικόνες , το φυτικό και ζωικό διάκοσμο σε φόντο κυανέρυθρο.

Ο Γάλλος ιστορικός Πουκεβίλ αναφέρει:
« Η ΦΑΛΑΓΞ [1148] ΤΩΝ ΑΡΧΗΓΩΝ ΚΙΤΣΟΥ ΚΑΙ ΝΟΤΗ ΜΠΟΤΣΑΡΗ -ΠΟΥ ΓΝΩΡΙΖΩ- ΒΑΔΙΖΕΙ ΠΡΟΣ ΣΕΛΤΣΟ. ΑΠΙΣΤΙΑΝ ΑΛΗ ΤΡΙΜΗΝΟΝ ΑΝΙΣΟΝ ΑΓΩΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΔΟΣΙΑΝ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ Η ΘΥΣΙΑ. ΟΙ ΣΟΥΛΙΩΤΑΙ ΧΩΡΙΣ ΕΦΟΔΙΑ ΑΣΙΤΟΙ ΚΥΚΛΩΜΕΝΟΙ ΘΕΛΟΥΝ

ΕΞΟΔΟΝ Η ΘΑΝΑΤΟΝ ΗΡΩΟΣ.
ΞΙΦΗΡΕΙΣ 300 ΑΚΑΛΥΠΤΟΙ ΣΑΡΩΝΟΥΝ ΤΟ ΠΑΝ ΠΛΗΝ ΓΕΦΥΡΑΣ ΚΟΡΑΚΟΥ. Ο ΝΟΤΗΣ ΠΙΠΤΕΙ ΜΕ 5 ΠΛΗΓΑΣ ΣΧΕΔΟΝ ΟΛΟΙ ΟΙ ΑΝΔΡΕΣ ΦΟΝΕΥΟΝΤΑΙ. ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΑΧΟΜΕΝΑΙ ΦΩΝΑΖΟΥΝ ΘΑΝΑΤΟΣ.
ΥΠΕΡΔΙΑΚΟΣΙΟΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ ΠΗΔΟΥΝ ΚΑΙ ΠΝΙΓΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΑΧΕΛΩΟ.ΧΑΛΑΣΜΟΣ ΜΟΝΟ 10 ΚΑΙ Ο ΚΙΤΣΟΣ ΣΩΖΟΝΤΑΙ»
[ΠΟΥΚΕΒΙΛ 1824 Τ. Ι. ΣΕΛ. 207-212]

Η ιερά Μονή Σέλτσου όπως και η Μονή Μεγαλόχαρης περιλαμβάνονται στο έργο που ολοκλήρωσε η Περιφέρεια Ηπείρου «Δράσεις προβολής των αρχαιολογικών, ιστορικών και βυζαντινών μνημείων της Περιφέρειας Ηπείρου».